

4 **Petroleumsvirksomheten i norsk økonomi**

Investeringer

Andre nøkkeltall

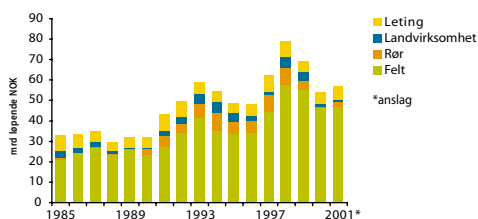

Fig 4.1 Investeringer 1985-2001
(Kilde: Statistisk sentralbyrå)

Utvinning og rørtransport av petroleum skaper store inntekter til rettighetshaverne og til staten. Samtidig legger virksomheten beslag på betydelige ressurser knyttet til utbygging og drift. I det følgende gis det en oversikt over ressursbruk og verdiskaping knyttet til utvinning og rørtransport av petroleum.

Investeringer

I perioden 1985 til 1990 utgjorde investeringene i petroleumssektoren om lag 30 milliarder løpende kroner per år. Etter 1990 har investeringsnivået økt betydelig, og har spesielt vært på et høyt nivå i 1993 og i årene 1997-1999. Det høye investeringsnivået skyldes både store investeringer i nye felt og investeringer i nye gassrørledninger til kontinentet. I figur 4.1 er nivået på investeringene i petroleumsvirksomheten brutt ned i underkomponentene leting, petroleumrelatert landvirksomhet, rør og felt.

Ved årsskiftet 2001/02 var følgende felt og prosjekt på norsk sokkel i utbyggingsfasen: Grane, Tune, Kvitebjørn, Valhall vanninjeksjon, Valhall Flanker, Fram Vest, Kristin (Haltenbanken Vest), Mikkel, Sigyn og Vale. Når olje- og gassfeltene etter hvert tømmes og produksjonen på det enkelte felt avsluttes, vil det påløpe kostnader knyttet til fjerning eller etterbruk av installasjonene. Anslag for de årlige investeringene i petroleumssektoren frem til 2010 er gjengitt i figur 4.2.

Andre nøkkeltall

Tallgrunnlaget i tabell 4.1 og 4.2 er hentet fra nasjonalregnskap og annen offentlig statistikk og følger definisjonene til Statistisk sentralbyrå. Verdiskaping og ressursbruk tilknyttet bore- og letevirksomhet, leverandørindustrien, samt raffineri- og petrokjemisk industri er ikke inkludert i tallene.

Bruttoprodukt

Bruttoproduktet er et uttrykk for verdiskapingen i en sektor i løpet av et år, og er lik bruttoproduksjonsverdien fratrukket vareinnsatsen under produksjonen. Bruttonasjonalproduktet (BNP) er summen av bruttoproduktet i alle sektorer.

Eksportverdi

Eksportverdien anslås ved norsk grense. For eksportverdien av gass innebærer det verdien på sokkelgrensen. Eksportverdien av olje anslås ved lastebøyen ved båttransport og på sokkelgrensen ved rørtransport. Eksportverdien av rørtransport-tjenester er verdien av transporten i norskeide rørledninger fra norsk sokkel til terminaler i utlandet.

Påløpte investeringer

Totale påløpte investeringer er de samlede investeringene i sektorene utvinning og rørtransport, og inkluderer letekostnader og investeringskostnader på land direkte tilknyttet petroleumsvirksomheten.

Investeringene knyttet til norsk petroleumsvirksomhet utgjør en betydelig andel av de samlede investeringer i Norge. I perioden 1984 - 1990 svarte investeringene i petroleumsvirksomheten på ca. 20-25% av de samlede investeringene i Norge.

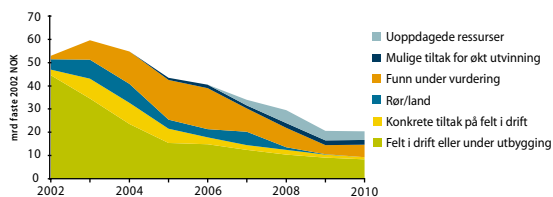

Fig 4.2 Anslag for investeringer i felt og rør 2002-2010
(Kilde: OED/OD)

Tabell 4.1 Nøkkeltall i petroleumssektorene utvinning og rørtransport, mrd. løpende kroner.

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001*
Bruttoprodukt	106,8	111,5	118,6	163,3	177,0	125,7	175,5	337,3	318,5
Eksportverdi	105,7	108,5	115,4	160,1	167,4	122,9	164,8	312,0	306,9
Påløpte investeringer, i alt	57,6	54,7	48,6	47,9	62,5	79,2	69,1	53,6	56,9
Sysselsatte (1 000)	18,1	17,8	17,6	16,7	16,5	15,8	16,3	15,2	14,9

(Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet)

*Anslag

Tabell 4.2 Petroleumsvirksomheten i forhold til annen næringsvirksomhet.

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001*
Prosent av BNP	13,3	13,2	13,1	16,5	16,7	12,0	15,4	24,4	22,6
Prosent av samlet eksport	33,5	32,6	32,7	38,6	37,4	29,9	35,3	47,0	45,1
Prosent av sysselsatte i alt	0,9	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6

(Kilde: Statistisk sentralbyrå)

*Anslag

virksomheten til ca 30 prosent av de samlede investeringene i Fastlands-Norge. På begynnelsen av 90-tallet var forholdstallet betydelig høyere (65% i 1993). Dette var forårsaket både av en nedgang i investeringene i Fastlands-Norge og av en økning i investeringene i olje- og gassvirksomheten.

De senere årene har investeringene i Fastlands-Norge tatt seg opp, og for 2001 var forholdstallet i overkant av 24 prosent.

Sysselsetting

Sysselsettingen knyttet direkte til utvinning og rørtransport av råolje og naturgass er forholdsvis liten og utgjør i underkant av en prosent av den samlede sysselsettingen i landet. Dersom vi

inkluderer indirekte virkninger, vil sysselsettningstallene bli større enn det som er angitt i tabell 4.1. Se også kapittel 6 "Industri, sysselsetting og teknologit utvikling".

Totalformuen i petroleumssektoren

Totalformuen i petroleumssektoren er nåverdien av netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten. I nasjonalbudsjettet for 2002 anslås totalformuen i petroleumssektoren til om lag 2400 milliarder 2002-kroner. Statens andel utgjør omlag 2100 milliarder 2002-kroner. Det er i beregningen benyttet en realdiskonteringsatts på fire prosent. Det er viktig å understreke den betydelige usikkerheten som hefter ved slike beregninger. Dette gjelder anslag

for fremtidige priser, valutakurs, kostnadsutvikling, produksjonsprofil og ressurser. Valg av diskonteringssats vil også ha betydning.

Petroleumsfondet

Petroleumsfondet ble opprettet av Stortinget i 1990. De første reelle overføringene til fondet fant imidlertid ikke sted før i 1996 for regnskapsåret 1995.

Fondets inntektsside består av statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten, i tillegg til avkastningen fra fondet. Fondets utgifter består av bruken av petroleumsinntekter over

statsbudsjettet, dvs dekning av det oljekorrigerte underskuddet.

Formuen i petroleumsfondet har to formål. Å være en buffer som gir større handlefrihet i den økonomiske politikken dersom oljeprisen eller aktiviteten i fastlandsøkonomien svikter, samt å være et redskap for å håndtere de finansielle utfordringer knyttet til bl.a. en aldrende befolkning og samtidig avtakende petroleumsinntekter. Pr. 31.12 2001 var petroleumsfondet på 618 mrd NOK. Dette utgjør om lag 42 prosent av brutto nasjonal produkt. Økningen i fondet fra utgangen av 2000 var på 232 milliarder kroner.